

A

(इंगजीमध्ये छापलेल्या न्यायनिर्णयाचे मराठीत भाषांतर)

SCEM-5
A.D.S
26/2/19

प्रकाशनयोग्य

मा. भारताचे सर्वोच्च न्यायालय फौजदारी अपिलीय अधिकारिता

फौजदारी अपील क्र. ७९९/२०१०

महाराष्ट्र राज्य

..... अपीलकर्ता

विरुद्ध

शंकर गणपती रहाटोळ आणि इतर

..... प्रतिवादी

सोबत

फौजदारी अपील क्र. ७९८/२०१०

फौजदारी अपील क्र. ८००/२०१०

फौजदारी अपील क्र. १९७/२०१९

(ॐ यापैकी वि.प.आ. (फौ) क्र. ३३५९/२०१०)

न्यायनिर्णय

आर. सुभाष रेड्डी, न्या.

१) माननीय उच्च न्यायालय यांनी मुंबई येथील न्यायाधिकारात, फौजदारी अपील क्र. ४५०४/२००६ यामध्ये दि.

१३/०६/२००८ रोजी दिलेल्या आदेशाने व्यथित होऊन महाराष्ट्र शासन यांनी सदरचे अपील दाखल केले आहे.

२) दि. ०१/०९/१९९८ रोजी शिवराम यांनी तक्रार नोंदवली होती, ज्यांची साक्ष अभियोग साक्षीदार क्रमांक १ अशी नोंदविण्यात आली आणि सदर साक्षी मध्ये त्यांनी असे सांगितले कि, दि. २९/०८/१९९८ रोजी सुमारे ९.०० वाजताचे दरम्यान ते हनुमान पाणी पुरवठा संस्था, कलम्मा दूध डेअरी येथे बसून काम करत होते. त्या वेळी लाऊड स्पीकर बंद करण्यात आले होते, म्हणून लाऊड स्पीकर का बंद झाले हे पाहण्यासाठी ते दूध डेअरी मधून बाहेर आले आणि त्यांनी पहिले की, आनंदा गणपती राहटोळ, शंकर गणपती राहटोळ, यशवंत श्रीपती राहटोळ, शिवाजी बापू खोत, रंगराव पिराजी अंगज, शंकर गाणू मेटील, समाधान शंकर मेटील, दामोदर तुकाराम राऊत, रमेश दामोदर राऊत, दत्तात्रय वसंत राहटोळ, बाबुराव दत्तात्रय राहटोळ, बाबुराव जयसिंग राहटोळ, गणपती कृष्ण पवार, हनुमंत कृष्ण पवार व इतर व्यक्ती त्याच्याकडे येत आहेत आणि त्यांनी त्याच्यावर हल्ला करून त्यास मारहाण केली. त्यांनी असे सांगितले की सदर हल्ल्यात तो जखमी झाला आणि इस्पितळात दाखल होता. त्यानंतर बरे झाल्यावर त्यांनी दिनांक ०१/०९/१९९८ रोजी तक्रार नोंदविली ज्या आधारे प्रथम खबरी अहवाल क्र. ११६५/१९९८ नोंदविण्यात आला.

A

८

दाखल केलेल्या तक्रारी वरून पुढील तपास केला आणि आय. पी. सी. चे कलम १४३, १४७, ३२३ सह १४१, ३२५ आणि मुंबई पोलीस अधिनियम चे कलम १३५ अंतर्गत प्रतिवादींच्या विरोधात शिक्षेस पात्र दोषारोप ठेवला. दोषारोप दाखल केल्या नंतर सदर प्रकरण ५ वे अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश, कोल्हापूर यांनी चालवले. सदर दिनांक :

०६/०९/२००५ च्या न्यायनिर्णयाने सर्व आरोपींना त्यांच्यावर असलेल्या दोषारोपातून दोषमुक्त करण्यात आले.

३) अपीलार्थी - शासन यांनी फौजदारी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ३७८ (३) मध्ये योजल्या प्रमाणे अपील दाखल करण्याकरिता परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज दाखल केला व त्यास फौजदारी अर्ज क्रं. ४५०४/२००६ असा नंबर देण्यात आला. वरील अर्ज दिनांक - १३/०६/२००८ च्या आक्षेप आदेशाने फेटाळण्यात आला आणि माननीय उच्च न्यायालयाने अपील दाखल करण्यास नकार दिला म्हणून शासना तर्फे हे अपील.

४) आम्ही शासना तर्फे अधिवक्ता (वकील) आणि प्रतिवादी - आरोपी तर्फे अधिवक्ता ह्यांचे म्हणणे ऐकले आणि दिनांक - १३/०६/२००८ चे आदेश आणि इतर अहवालात दाखल केलेल्या बाबी पाहिल्या. या प्रकरणाच्या पुष्टीसाठी, अपील कर्ता - शासन यांचे अधिवक्ता यांनी महाराष्ट्र शासन विरुद्ध सुजय मंगेश पोयरेकर यांच्या प्रकरणात केलेले प्रतिवेदन (२००८) ९.एस.सी.सी. ४७५ मध्ये दिलेल्या न्यायनिर्णयाचा हवाला दिला. वरील न्यायनिर्णयात या न्यायालयाने भा.प्रा.स. चे कलम ३७८ (३) ची व्याप्ती विचारात घेतली आहे. वरील न्यायनिर्णयातील संबंधित परिच्छेद क्र. २० आणि २१ खालील प्रमाणे आहेत.

२०) आमच्या मते, परंतु आवश्यक असलेली परवानगी द्यावी कि देउ नये या प्रश्नावर निकाल देतांना, उच्च न्यायालय यांनी त्यांना योग्य वाटेल असे मत द्यावे, सकृत दर्शनी केस शाबीत केली आहे कि नाही याचा विचार करावा किंवा आरोपीच्या मुक्ततेचा आदेश रद्द करावा किंवा करू नये या बाबतीत युक्तिवादामध्ये बाबी उपस्थित केल्या आहेत का हे पाहावे.

२१) प्रत्येक याचिका ज्या द्वारे न्याय चौकशी न्यायालयाने पारित केलेल्या दोषमुक्ततेच्या आदेशाविरुद्ध अपील दाखल करण्याची अनुमती मागितली, ती याचिका अपिलेट न्यायालयाने मान्य करावी यासाठी सार्वत्रिक आयोजितेचे अमूर्त विधान तत्व म्हणून प्रस्थापित करता येणार नाही आणि प्रत्येक अपील दाखल करून घेतले गेले पाहिजे आणि त्यामध्ये गुणवत्तेवर आधारित निर्णय दिला पाहिजे. परंतु सरकार पक्ष्याच्या साक्षी पुराव्यांचे सूक्ष्म तपशील आणि आरोपीच्या सुटकेचा सुनावणी न्यायालयाने दिलेला न्यायनिर्णय आणि परवानगी नाकारणे हे विपर्यस्त आहे असे म्हणता येणार नाही आणि म्हणून परवानगी देण्यात येऊ नये.

५) पुढे आक्षेप आदेशावरून आमच्या असे लक्षात आले आहे कि, अर्ज फेटाळते वेळी मा. उच्च न्यायालयाने असे नमूद केले आहे कि, वैद्यकीय पुरावे फिर्यादी यांच्या पाठीवर किंवा मांडीवर कोणत्याही जखमा असल्याचे दर्शवत नाही. तरी, अहवालात दाखल असलेल्या बाबीं वरून असे दिसून येते कि आदेशात दिलेला निष्कर्ष हा अहवालातील वैद्यकीय पुराव्यांच्या विरुद्ध आहे. डॉ. यशवंत ज्यांची साक्ष अभियोग साक्षीदार क्रमांक ५, म्हणून घेण्यात आली होती त्यात

८

८

त्यांनी ठाम पणे सांगितले कि फिर्यादी शिवराम यांना त्यांच्या डाव्या टीबीयाला (अंतर्जघ स्नायू) ला फ्रॅक्चर झाले याशिवाय त्यांना त्वचा फाटल्याच्या जखमा देखील झाल्या होत्या. वैद्यकीय पुराव्याचे कागदपत्र निशाणी क्र. १२१ आणि १३१ वर प्रदर्शित करण्यात आली होती अपील दाखल करण्याकरिता परवानगी मिळण्यासाठी दाखल केलेला अर्ज नाकारण्याचे कारण हे अभिलेखातील पुराव्यांचे विरुद्ध आहे. कोणत्याही स्थितीत अभिलेखावर असलेले पुरावे वाचल्यानंतर आम्ही ह्या मताचे आहोत कि सकृत दर्शनी राज्य शासनाने अतिरिक्त सत्र न्यायाधीश, कोल्हापूर यांनी सेशनस केस क्र. १४०/२००० या मध्ये दिनांक ०६/०५/२००५ रोजी दिलेला न्यायनिर्णय आणि आदेश या विरुद्ध अपील दाखल करण्यासाठी त्यांची केस शाबीत केली आहे.

६) आम्हाला असं ही कळवण्यात आले होते कि आमच्या विरुद्ध गावातील दुसऱ्या पक्षगटाने त्याच दिवशी घडलेल्या घटनेबाबत उलट तक्रार केली आहे ज्याच्या आधारे हे प्रकरण नोंदवण्यात आले आणि त्यातील आरोपी विरुद्ध सदर सेशनस केस क्र. ८३/१९९९ मध्ये अभियोग चालवले. आरोपींना आय. पी. सी. चे कलम १४३, १४७, ३०७, ३२४, ४२७, ५०४, ३९५, ३२५, ३३७, ४५२ सह १४९, ३२५ अन्वये सिद्धापराधी ठरवले. असे सांगण्यात आले आहे कि त्या न्यायनिर्णया विरुद्ध केलेले अपील मा. उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे. म्हणून असे सांगण्यात येते की गावातील दोन गटांनी उलट तक्रारी नोंदवल्या आहेत आणि त्यापैकी एका प्रकरणातील अपील मा. उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे. आम्ही अशा मताचे आहोत की अपीलकर्ता - शासन यांनी परवानगी मिळण्यासाठी केलेली विनंती मान्य करण्यासाठी हे योग्य प्रकरण आहे.

७) वरील कारणास्तव हे अपील मान्य करण्यात येत आहे आणि दिनांक - १३/०६/२००८ चे आक्षेप आदेश रद्द करण्यात येत आहेत. परिणामी, मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेला अर्ज मान्य केला आहे. सेशनस केस क्र. १४०/२००० मध्ये दोषमुक्त केलेल्या आदेशाविरुद्ध शासनाने दाखल केलेले फौजदारी अपील अभिलेखावर घेण्यात यावे.

८) संबंधीत पक्षकाराने उपस्थित केलेल्या म्हणण्याचे आकलन करून, आम्ही मा. उच्च न्यायालयाला विनंती करतो की सदर अपीलावर तसेच फौजदारी अपील क्र. ८४९/२००५ यावर एकाच वेळी वरील आदेशानुसार विचार विनिमय व्हावा आणि त्वरेने निर्णय देण्यात यावा.

फौजदारी अपील क्र. १९७/२०१९

(त्यामधून उद्भवल्या पैकी वि. प. अ. (फौ) क्र. ३३५९/२०१०)

९) परवानगी देण्यात येत आहे.

१०) फिर्यादी यांनी सेशनस केस क्र. १४०/२००० या मध्ये दिलेल्या दोषमुक्त आदेशाने व्यथित होऊन मा. उच्च न्यायालय येथे फौजदारी पुनरीक्षण अर्ज क्र. ११९/२००६ दाखल केला आहे आणि तो फौजदारी अर्ज क्र.

८

४

४५०४/२००६ या मध्ये दिलेल्या आक्षेप आदेशाच्या आधारे फेटाळण्यात आले आहे.

११) आम्ही अशा मताचे आहोत कि, फौजदारी अर्ज क्र. ४५०४/२००६ मध्ये दिलेला आक्षेप आदेश जर ह्या न्यायालयाने राज्य शासनाने दाखल केलेल्या अपीलात अगोदरच रद्द केला असेल तर फिर्यादी याने दाखल केलेला पुनरीक्षण अर्ज नाकारण्याचे काहीच कारण नाही.

१२) त्या प्रमाणे, फौजदारी पुनरीक्षण अर्ज क्र. ११९/२००६ मध्ये दिलेला आक्षेप आदेश दिनांक २१/०१/२०१० हा रद्द केला असून सदर चे प्रकरण नव्याने विचार करण्यासाठी आणि फौजदारी प्रकरणात गुणवत्तेवर आधारित निर्णय घेण्यासाठी मा. उच्च न्यायालयाकडे पाठवण्यात येत आहे.

फौजदारी अपील क्र. ७९८/२०१०

फौजदारी अपील क्र. ८००/२०१०

१३) वरील अपीलामध्ये झालेला आदेश लक्षात घेऊन असे सांगण्यात येते की, ह्या आपलांमध्ये पुढील कोणतेही आदेश देण्याची गरज नाही. त्या प्रमाणे सदरची अपीले सुद्धा निकालात काढण्यात येत आहेत.

..न्या.

(र. बानुमती)

..न्या.

(र. सुभाष रेड्डी)

नवी दिल्ली,

जानेवारी ३१, २०१९

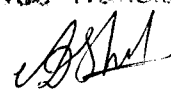
नकार (डिस्क्लेमर)

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहिल आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणीकरिता वैध मानला जाईल.

Office of the
Chief Translator & Interpreter
High Court, Bombay

} SCEM-5

A True Translation

for Chief Translator & Interpreter
High Court, Bombay

४